

Kto powinien mieć prawa połowowe

Pytanie od grupy Zielonych
w Parlamencie Europejskim.

ZBYT WIELE JEDNOSTEK NISKIE ZYSKI KŁĘSKA EKOLOGICZNA

88% europejskich zasobów rybnych jest **przełowiona**,
podczas gdy średnia światowa wynosi 25%.

Komunikat Komisji Europejskiej w
sprawie dostępu do połowów w 2009 r.
maj 2008 r.

Ilość jednostek połowowych jest zbyt wysoka w porównaniu z dostępnymi
zasobami ryb – szacuje się, że **flota połowowa** jest o **40%** za duża.

Śródkresowy przegląd wspólnej
polityki rybołówstwa
Komisji Europejskiej (2008 r.)

Znaczna część floty jest nierentowna i **generuje straty**

lub nieznaczne zyski, głównie pochodzące z dotacji.

Komunikat Komisji Europejskiej
w sprawie dostępu do połowów
na rok 2010, COM (2009)224.

Photo © Shutterstock

Photo © Håkan Lindgren / SCANPIX

KOMU PRYZNAĆ DOSTĘP DO POŁOWÓW ?

Trwa obecnie reforma wspólnej polityki rybołówstwa. **Wymaga ona zmian.** Radykalnych zmian. Zdolność połowowa europejskiej floty jest dwukrotnie wyższa od poziomu potrzebnego do wykorzystywania istniejących zasobów rybnych. W przypadku 90% zasobów, połowy prowadzone są na granicy lub powyżej limitu gwarantującego równowagę ekologiczną.

Najważniejsze obecnie pytania są następujące:

Jak dostosować zdolność połowową do dostępnych zasobów? Komu społeczeństwo powinno przyznać przywilej prowadzenia połowów i w jaki sposób połowy te mają być realizowane?

Czy jest w ogóle możliwe zastosowanie jednego sposobu poradenia sobie z ekologicznymi, społecznymi i ekonomicznymi wyzwaniami?

Uważamy, że jest to możliwe.

JAK PODEJMOWAĆ DECYZJE O PRAWACH POŁOWOWYCH ?

Zasoby morskie są dobrem publicznym, a nie prywatną własnością. Prawo do eksploatacji tych zasobów powinno być zatem przyznawane według kryteriów, które zagwarantują, że rybołówstwo będzie w jak największym stopniu zgodne z interesem publicznym.

Tradycyjnie prawa połowowe przyznawane są na podstawie danych historycznych dotyczących korzystania z łowisk. Często większe połowy stanowiły podstawę do przydzielenia wyższej kwoty. Takie podejście umożliwia przydzielanie wyższych kwot połowowych tym, którzy są w największym stopniu odpowiedzialni za przełowienie. Nie przyczynia się to do odbudowy zasobów, nie promuje zrównowżenia w rybołówstwie ani nie wspiera lokalnych nadmorskich społeczności.

„Prawa połowowe powinny bazować na kryteriach ekologicznych i społecznych.”

Niektóre duże podmioty związane z rybołówstwem opowiadały się za prywatyzacją dostępu do zasobów rybnych oraz za wprowadzeniem systemu zbywalnych praw połowowych, tzw. indywidualnych zbywalnych kwot.

Jest to sprzeczne z zasadą traktowania zasobów rybnych jako dobra publicznego, a ponadto prowadzi do koncentracji dostępu do łowisk w rękach dużych przedsiębiorstw, korporacji, banków i instytucji finansowych, których priorytety nie zawsze są zgodne z interesem publicznym. Nie ma żadnych dowodów, że indywidualne zbywalne kwoty usprawniają zarządzanie w rybołówstwie.

Zieloni kierują się innymi kryteriami. Prawo do połowów powinno być oparte na ekologicznych i społecznych aspektach rybołówstwa. Na rybakach powinien spoczywać obowiązek wykazania, że prowadzone przez nich połowy nie szkodzą środowisku morskemu. Rybołówstwo powinno także przyczyniać się do rozwoju lokalnych nadmorskich społeczności.

Połowy mogą różnić się, w zależności od regionu i gatunku. Stosowane kryteria należy oczywiście odpowiednio dostosować do zróżnicowanych uwarunkowań na obszarze Europy.

KRYTERIA:

Kryteria powinny być stosowane na wszystkich szczeblach – od międzynarodowego po regionalny i lokalny – oraz w odniesieniu do wszystkich łowisk. Szczegółowe kryteria mogą obejmować następujące elementy:

Wkład w rozwój lokalnej gospodarki.	Działalność połowowa powinna przynosić korzyści nadmorskim społecznościom, np. poprzez wykorzystywanie lokalnych zasobów (załoga, zaopatrzenie itp.) lub poprzez lokalny wyładunek.
Selektywność narzędzi i praktyk połowowych	Narzędzia i praktyki połowowe powinny minimalizować poławianie i odrzuty ryb niewymiarowych oraz nierentownych gatunków.
Niszczenie dna morskiego i siedlisk.	Niektóre praktyki połowowe poważnie niszczą dno morskie oraz szkodzą dennym gatunkom i ich siedliskom. Na przykład trałowanie denne powinno zostać ograniczone do obszarów, gdzie nie występuje zagrożenie zniszczenia gatunków i środowiska morskiego.
Paliwochłonność i emisja CO ₂ .	Niektóre praktyki połowowe są bardzo energochłonne, pochłaniają ogromne ilości paliwa, nieadekwatne do uzyskanego połowu, oraz powodują znaczną emisję gazów cieplarnianych. Należy dać pierwszeństwo jednostkom zużywającym mniej paliwa do danej wielkości połowu.
Jakość ryb	Ryby świeżo wyladowane oraz takie, które nie uległy uszkodzeniu podczas operacji połowowych, mają wyższą wartość, dzięki czemu taki sam zysk można osiągnąć przy mniejszych połowach. Pierwszeństwo powinna mieć zasada: „mniejszy połów, większy zysk.”
Zatrudnienie	Nowoczesna technologia podniosła wydajność połowów, ale doprowadziła jednocześnie do redukcji zatrudnienia. Należy priorytetowo traktować praktyki połowowe, które tworzą więcej miejsc pracy w stosunku do określonej wielkości połowu. Należy wspierać systemy dzielenia kwot zapewniające bardziej sprawiedliwy podział zysków z połowów.
Legalność połowów	Rybacki łamiący przepisy powinni mieć ograniczony dostęp do łowisk. Uporczywe łamanie przepisów powinno powodować utratę praw połowowych.
Połowy przeznaczone do spożycia przez ludzi	Niektóre gatunki można sprzedawać z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi lub wykorzystać do produkcji mączki rybnej i oleju. Pierwszeństwo powinny mieć połowy przeznaczone bezpośrednio do konsumpcji przez człowieka.

Photo © malerapaso

DALSZE DZIAŁANIA

Aby ułatwić przejście na system przyznawania dostępu do zasobów rybnych na podstawie określonych kryteriów należy zastosować trzypięciową procedurę.

- 1. Jaką ilość ryb można złowić bez szkody dla środowiska?**
Odpowiedź na to pytanie musi być oparta na analizach naukowych, a ponadto w zarządzaniu rybołówstwem należy stosować podejście ekosystemowe i ostrożnościowe, co pozwoli wyeliminować ingerencje polityczne.
- 2. Jak poławiać?**
Przed rozpoczęciem połowów należy określić liczbę jednostek oraz typ używanych przez nie narzędzi połowowych. Jeśli na samym początku wyeliminowane zostaną najgorsze metody połowów, łatwiej będzie później usprawnić działanie flot rybackich, aby ograniczyć wpływ rybołówstwa na środowisko.
- 3. Komu w pierwszej kolejności przyznać prawa połowowe?**
Obecnie prawa połowowe przyznawane są na podstawie historycznych danych o połowach, określonych zgodnie z zasadą względnej stabilności. Pierwszeństwo dostępu do zasobów rybnych oraz zdolność połowowa powinny być oparte na szeregu przejrzystych kryteriów ekologicznych i społecznych, przy czym pierwszeństwo powinny mieć jednostki najlepiej spełniające obowiązujące kryteria.

Jak to zrealizować?

Najlepsze byłoby oddolne podejście, wykorzystujące zdecentralizowany mechanizm przyznawania dostępu na podstawie podanych kryteriów.

Zasadnicze znaczenie ma aktywność i zaangażowanie ludzi, których utrzymanie zależy od rybołówstwa zrównoważonego pod względem ekologicznym i społecznym.

Opinie zainteresowanych stron

„Obecny model, oparty na wypaczonych historycznych danych o połowach, w którym kwoty są jedynie towarem, a nie zasobem publicznym, służy właścicielom najzasobniejszych portfeli. Społeczeństwo musi zdecydować, kto będzie czerpać zyski z rybołówstwa.”

Jerry Percy, rybak, członek stowarzyszenia New Under Ten Fishermen's Association, reprezentującego 75% czynnej floty w Anglii i Walii, która ma dostęp do zaledwie 4% kwot połowowych.

„Przedstawione kryteria dostępu są bardzo dobre. W regionie Bohuslän sami zaproponowaliśmy podobny system zdecentralizowanego współzarządzania.”

Charles i Robert Olssonowie, rybacy, zdobywcy nagrody Coops Environmental Award, Grebbestad, Szwecja.

„Przejęcie do systemu zrównoważonego rybołówstwa jest możliwe, jeśli obecne prawa dostępu przyznawane na podstawie dotychczasowych połowów zostaną nie tyle zamienione ile uzupełnione o zaprezentowane kryteria, polegające na wykazaniu, że działalność połowowa nie szkodzi środowisku i przyczynia się do rozwoju lokalnych nadmorskich społeczności.”

Guy Verneaeve, członek Europêche, stowarzyszenia reprezentującego europejskich właścicieli jednostek rybackich.

„Komisarz jest przychylna koncepcji wprowadzenia przedstawionych kryteriów, zaś Komisja może jedynie popierać koncepcję rybołówstwa bardziej przyjaznego dla środowiska naturalnego i uwzględniającego aspekty społeczne.”

Carla Montesi, dyrektor, DG MARE dla Atlantyku, regionów najbardziej oddalonych, Arktyki, Morza Północnego, Morza Bałtyckiego i państw członkowskich bez dostępu do morza.

„Kryteria przyznawania praw połowowych nie powinny odnosić się jedynie do samych połowów, ale również do całego łańcucha produkcyjnego rybołówstwa. Połów jest tylko jedną częścią całego łańcucha procesów odbywających się na morzu i na brzegu, składającego się zarówno z połowów i wyładunku, jak i z innych operacji prowadzących do dostarczenia gotowego produktu do konsumenta.”

Brian O'Riordan, International Collective in Support of Fishworkers.

www.greens-efa.eu

KONTAKTY:

Isabella Lövin,
isabella.loevin@europarl.europa.eu

Raül Romeva i Rueda,
raul.romevairueda@europarl.europa.eu

Jean-Paul Basset,
jean-paul.basset@europarl.europa.eu

Michael Earle,
michael.earle@europarl.europa.eu

Ustalenia dotyczące wspólnej polityki rybołówstwa można śledzić na stronie cfp-reformwatch.eu